

NE VEŽI SRCE ZA DUNJALUK

SURA EL-BEKARE, 261-269.
(ČETIRI SLIKE)

Sead SELJUBAC

PRVA SLIKA

Zahir

2:261. Primjer onih koji dijele svoje imetke na putu Allahovu je kao primjer zrna iz kojeg iznikne sedam klasova, i u svakom klasu stotinu zrna! A Allah onome kome On hoće dodaje i više! Allah sve obuhvata i On zna sve.

2:262. Onima koji dijele imetke svoje na Allahovu putu, a potom to što podijele ne poprate prigovorom, niti uvredom, pripada nagrada njihova kod Gospodara njihova! Njima nema straha, niti će oni tugovati.

2:263. A lijepo riječi i praštanje bolji su od milostinje koju uvreda prati! A Allah je bogat i blag je.

Oni koji svoje imetke troše na Allahovom putu za borbu i druge svrhe, želeći zadobiti Njegovo zadovoljstvo, poput su onoga koji posije jednu sjemenku, pa iz nje nikne sedam klasova, na jednoj stabljici, a u svakom klasu po stotinu zrna. Allah mnogostruko više daje onom kome hoće od robova Svojih. On je neizmjereno dobar i obilno daruje. On dobro poznaje stanje onoga koji tako dijeli svoj imetak – poznaje i njegovu namjeru i količinu koju daje.

Ovaj ajet objavljen je u vezi s Osmanom b. 'Affanom i 'Abdurrahmanom b. 'Avfom. Prvi je opremio vojsku za Tebuk, a drugi je donio četiri hiljade dirhema priloga, dok je četiri hiljade ostavio svojoj porodici. Vjerovjesnik, s.a.v.s., tada je kazao: «Ja Rabbi, ja sam zadovoljan Osmanom b. 'Affanom, pa budi i Ti zadovoljan njime», a Abdurrahmanu je kazao: «Neka ti Allah dadne bereket i u onome što si ostavio i u onome što si darovao!»¹

Batin

U hadisu stoji: «Darežljivost je stablo čiji je korijen u Džennetu, a grane su mu spuštene na Dunjaluk, pa ko se uhvati za neku od njegovih grana, ona će ga odvesti do Dženneta. Škrtost je stablo čiji je korijen u Džehennemu, a grane su mu spuštene na Dunjaluk, pa ko se uhvati za neku od njegovih grana, ona će ga odvesti u Vatru».

Znaj da se djela vrednuju spram nijjeta. Ukoliko bi neko upitao u čemu je smisao Pejgamberovih riječi: «Muminov nijjet bolji je od njegovog djela!», moglo bi se odgovoriti na nakoliko načina.

1 V. Ez-Zuhajli, *Et-Tefsir el-vedžiz*, 44

Prvo, hadisom u kojem stoji da je Osman, r.a., čuo kako je Pejgamber obećao veliku nagradu, golem sevap, onome ko iskopa bunar. On je nanijetio da ga iskopa, ali ga je u tome pretekao neki kafir i on ga iskopao. Pejgamber je tada kazao: «Nijet mumina je bolji od njegovog djela!», tj. kafirovog djela.

Drugo, da je samo muminovo djelo uz iskren nijet bolje od njegovog djela bez takvog nijjeta. Ima onih koji tvrde da neka djela neće ni biti nagrađena bez nijjeta – kakav je namaz, dok za neka nijet nije nužan – kakvi su učenje Kur'ana ili zikr.

Znaj da darivanje ima svoje stepene. Ima dijeljenje imetka koje čine obični ljudi (avam), jer im je za to obećan Džennet. Međutim, za posebne ljude (havas) dijeljenje je put popravljanja svog hala prečišćavanjem nefsa i čišćenjem kalba, a kako bi na Kijametskom danu bili nagrađeni gledanjem u Lice Uzvišenog Allaha. Stoga, mumin treba prečišćavati svoj nefis i čistiti svoj kalb od ljubavi prema materiji, a na putu Uzvišenog Vladara kako bi bio posebno počašćen u džennetima i zaštitio se od škrtosti i opasnosti da kod Allaha bude svrstan u kategoriju koju čeka propast.

U *Mesneviji* se kaže:

*Allahu pozajmi*², u zajam dadni ovo lišće tijela,
Da bi, u zamjenu, u srcu tvome bašča izrasti
mogla.

Zajam daj, ovu hranu tijela svoga umanj,
*Da bi se pojavilo lice koje oko ne može vidjeti.*³

Ljudi se, u pogledu dijeljenja imetka, dijele na tri kategorije:

- a) Oni koji su jaki. Takvi podijele sve što imaju. Oni **ispunjavaju zavjet dan Allahu**⁴ s ljubavlju. Primjer je Ebu Bekr es-Siddik, r.a.
- b) Umjereni. Oni nisu u stanju odjednom i potpuno isprazniti svoju ruku, nego nešto i zadržavaju, ne radi uživanja, nego da bi imali šta dati onda kad se pojavi onaj kome je pomoć potrebna, a sebe zadovoljavaju samo sa onoliko koliko je potrebno da sačuvaju snagu za ibadet, i

- c) Slabi. To su oni koji se ograničavaju samo na davanje obaveznog zekata.

Od El-Hasana se prenosi da je kazao kako je jednog dana Pejgamber izašao pred svoje ashabe i kazao im: «*Ima li neko među vama ko bi želio da mu Allah otkloni sljepilo i učini da vidi? Doista, onome ko teži za Dunjalukom i nada se dugu ostanku na njemu, Allah srazmjerno tome oslijepi njegovo srce. A onome ko bude skroman na Dunjaluku i nada se kratkom ostanku na njemu, Allah podari znanje bez učenja i uputi ga bez upute. Doista će iza vas doći ljudi kod kojih će vladar opstojati ubijanjem i tiranijom, bogataš hvalisanjem i škrtošću, a ljubav slijedenjem strasti. Ko od vas dočeka to vrijeme, pa bude osaburio u siromaštvu, a mogao bi postati bogataš, ili osaburio u preziru, a mogao bi zadobiti ljubav, ili osaburio u poniženju, a mogao bi postati moćnik, a sve to radi Lica Uzvišenog Allaha, Uzvišeni Allah će mu dati nagradu koliko pedeseterici siddikina*».

Allahu naš, pomoz nam da postanemo neovisni o bilo kome osim o Tebi, da nam Ti budeš dovoljan tako da nam nije nužan niko osim Tebe.

Amin.

Predaje

Vele da je El-Hasan b. Ali, r.a., bio zaištahio za nekom hranom te je prodao Fatiminu košulju za šest dirhema. Onda mu je te pare zatražio neki prosjak i on mu ih je dao. Potom je sreo nekog čovjeka koji je prodavao devu. On ju je od njega kupio, a potom je prodao drugome. Kad je htio platiti onom prodavcu, nije ga više mogao naći. Slučaj je iznesen Pejgamberu, a on je kazao: «*Onaj prosjak je bio melek Ridvan, prodavac melek Mikail, a kupac melek Džebrail*». Tim povodom su objavljene riječi Uzvišenog: **Onima koji dijele imetke svoje...**

Kažu da je Ibrahim, a.s. imao pet hiljada krda krupne stoke koju su čuvali psi čuvari oko čijih su vratova bile zlatne ogrlice. Jednom, dok je čuvao stoku na pustom ispasištu, prikaza mu se melek u insanskom suretu, izgovarajući: «*Subbuhun kuddusun Rabbu 'l-melaiketi ve 'r-*

2 El-Hadid, 18

3 Dž. Rumi, *Mesnevija*, t. V., bejt 146-147

4 El-Ahzab, 23

Ruh (Neka je slavljen i uzvišen Gospodar meleka i Džibrila!)» Ibrahim, a.s., reče mu: «Ponovi još jednom taj zikr Rabba moga i tvoje je pola ovog mog imetka koje vidiš!» Melek ponovi, a on opet zavika: «De još jednom ponovi tespih moga Rabba i tvoj je sav ovaj moj imetak koji vidiš!» Meleki su ovim njegovim gestom bili zadivljeni, pa su kazali: «I priliči što te Allah smatra Svojim halilom i što ti je kroz narode i vjere lijep spomen sačuvaao!»

Priča se da je bio neki vladar koji je imao problema sa gasovima u trbuhu. Naduo se, a nije ih mogao ispustiti. To ga je gotovo ubilo. Obećao je: «Ko me kutariše ovog belaja, dat ću mu cijelo svoje bogatstvo». Čuo je to jedan Allahu predani rob, došao mu i potrao ga svojom rukom po trbuhu, a gas je izišao, nepodnošljivo smrdljiv. Vladar je momentalno ozdravio. Rekao je: «Gospodine, izvoli sjesti na moj prijesto. Ja se povlačim!» Onaj mu odgovori: «Ne treba mi bogatstvo i blagostanje čija je vrijednost jedan smrdljivi vjetar. Nego, ti iz ovoga uzmi pouku! Vrijednost onoga što je tebe zanjelo i zalijepilo je, eto, tolika!»⁵

DRUGA SLIKA

Zahir

2:264. O vjernici! Ne upropaštavajte prigovaranjem i uvredama milostinje vaše kao oni koji imetke svoje dijele da ih svijet vidi i koji ne vjeruju ni u Allaha, ni u Svijet onaj! Primjer takvih ljudi je nalik primjeru glatke stijene na kojoj je nešto zemlje, pa se pljusak sruči i stijenu golom ostavi! Oni nikakve dobiti od zarade svoje neće imati, Allah ne upućuje Pravom stazom narod nevjernički!

Vjernici, ne kvarite sevape od svojih milostinja prigovaranjem i uvredama, pa da budete poput munafika koji dijeli svoj imetak prikazujući se time ljudima, sa željom da od njih dobije pohvale, a ne sa namjerom da time zadobije Allahovo zadovoljstvo i ahiretsku nagradu. Takvi ne vjeruju ni u Allaha, ni u Ahiret. Njihov slučaj je poput skliske stijene na

kojoj ima nešto zemlje, a na koju se sruči žestok pljusak i sa stijene spere zemlju te ostane gola i neplodna. Na njoj ništa ne može nići. Od svoga davanja imetka onaj munafik, koji se time samo drugima prikazuje, kao i ona stijena, neće imati nikakve koristi, niti će za to dobiti nagradu. Ko prigovara, ko vrijeđa, ko se prikazuje drugima svojom sadakom, na Kijametskom danu neće imati nagradu za tu svoju sadaku koju je davao na Dunjaluku, onako kao što na onoj stijeni ne ostane nimalo zemlje koja je na njoj bila. Allah one koji u Njega ne vjeruju neće ni usmjeriti ka ispravnom putu, putu dobra.

Batin

Ova slika sadrži dva dijela. U jednom je ništavnost dijeljenja imetka uz prigovor i uvredu uspoređena sa ništavnosti dijeljenja imetka sa namjerom da ljudi to vide i steknu dojam darežljivosti koje tu u suštini nema, a drugi dio slike je usporedba sa malo zemlje koju bujica odnese i od nje ne bude koristi.

Prve generacije muslimana veoma su se trudile da sadaku koju daju sakriju od očiju ljudi. Neki su sadaku davali slijepom siromahu, da ni on ne vidi ko mu je dao sadaku. Drugi su noću, dok siromah spava pokraj puta, sadaku kačili za njegovu odjeću. Treći su je ostavljali na put kud bi siromah naišao, a on bi je uzeo ne vidjevši od koga je. U *Mesneviji* se kaže:

*Kad drveće u bašči ogoli od lišća u jesen,
Isto to drveće dobit će lišće u proljeće.*

*Ako u tvojoj ruci ne ostane baš
ništa za podijeliti,*

*Ako je to bilo u ime Boga, neće te
On ostaviti bez išta.*

*Kad god hambar bude ispražnjen s tim da se
posije za sjeme,*

On će opet biti napunjen.

*U koga hambar bude napunjen
žitom da ga čuva,*

Moljac i miši će ga isprazniti.⁶

Ajet aludira na to da međuljudski odnosi ili komunikacija sa ljudima, ukoliko su

5 Batin komentari su iz: I. Hakki, *Ruh el-Bejan*, I., 418-420

6 Dž. Rumi, *Mesnevija* (prijevod Fejzulah Hadžibajrić), Sarajevo, 1996., t. I., bejt 2.237-2.240

izmiješani sa nekim dunjalučkim interesima, predstavljaju okretanje od Istinitog (Hakka) i prihvatanje neistine (batila), a ko prihvati neistinu, kvari, batali, svoj udio u djelima. **A da li nakon Istine ima drugo išta osim zablude!?**⁷ Da kvarimo dobročinstvo okrećući se od traženja Istinitog, a prihvatajući neistinu, zabranjeno nam je Njegovim riječima: **Ne upropaštavajte milostinje vaše...**, a one su oblik dobročinstva, **prigovaranjem**, jer kad za nju prigovoriš siromahu, već si se okrenuo od traženja Istinitog. Da si htio svojom sadakom tražiti Hakka, ne bi siromahu prigovarao, nego bi mu bio zahvalan jer je on sebeb tvog dolaska do Hakka.

Zato je Pejgamber kazao: «*Da nije siromaha, propali bi bogataši!*», u smislu da ne bi ni našli put do Hakka. Ima onih koji Pejgamberove riječi: «*Gornja ruka je bolja od donje ruke!*», tumače tako što tvrde da je gornja ruka ruka siromaha, a donja ruka ruka bogataša – donja daje, a gornja prima. I **uvreda** je prihvatanje neistine.

Sve što nije Hakk jest batil, tako da ko učini neko dobro djelo radi Allaha, a onda u taj nijjet umiješa neki interese bilo kojeg od dva svijeta, time kvari svoje djelo kao djelo učinjeno samo radi Allaha. Ovo dobro upamti!!! U *Mesneviji* stoji:

On voli i Boga radi Dunjaluka,

Njegova duša nije ašik za ljepotom Istinitog.

*On čak govori da je ašik Uzvišenom Biću
Božijem (Zatuhu te'ala)*

*A poznato nam je da se Uzvišeno Biće ne može
spoznati.*

*To je njegova fantazija koja je rođena i koja
nestane,*

A Istina se ne rađa, jer Allah nije rođen.

To je ašik lika i forme koji ima svoje uobraženje.

Kad će on biti pravi ašik, to je pitanje.

Ašik koji ima lijepu i dobre misli i ako je iskren,

To će ga dovesti do jedne stvarnosti.⁸

Iskreni ašk, istinska ljubav prema Allahu, prema Milostivom, kad ovlada srcem čovjeka, trga s njega plašt širka u djelima, u djeci, u duši. Hizmet uz naknadu ne priliči rudžulijetu. Ko

zna da je njegov Gospodar Plemeniti, on zabrani svom srcu da očekuje naknadu, a naknada mu, u potpunosti, dođe od Njega, Plemenitog.

Allahu naš, presijeci naše uzdanje u bilo koga osim u Tebe, I učini nas takvima da od Tebe želimo samo Tvoj Zat.

Predaja

Prenosi se da je neki alim rekao: „*Ko čini djela pokornosti Allahu sa namjerom da ga svijet vidi i da se za njega čuje da je pobožan, taj je poput onoga ko iziđe u čaršiju, svoj ceger napuni kamenčićima, a ljudi počnu govoriti: 'Kako je u ovoga pun ceger!' Takav čovjek ima samo priču tih ljudi, a kad bi za onaj ceger kamenčića htio kupiti nešto, ništa ne bi dobio za njega.*»

TREĆA SLIKA

Zahir

2:265. A primjer onih koji dijele imetak svoje u težnji da zadobiju Allahovo zadovoljstvo i potporu da se na dijeljenje naviknu, nalik je primjeru bašče na zaravni, na koju se obilna kiša sruči i svoj urod bašča dvostruko daje! A ako se obilna kiša i ne sruči, opet bude rose! Allah vidi sve što vi radite.

Oni koji dijele s drugima svoj imetak sa namjerom da steknu Allahovo zadovoljstvo, uvjereni da će za to dobiti nagradu od Uzvišenog i da se naviknu na sve oblike pokornosti Allahu i učvršćivanje imana, oni su poput bašče u kojoj je blago uzvišenje koje pogoduje bilju, na koju se spusti obilna kiša, pa to dovede do dvostrukog prinosa te bašče. A ako ne bude obilne kiše na nju se spusti kiša rosulja koja joj bude sasvim dovoljna da dadne svoj prinos. Ona je kvalitetna zemlja kojoj je kiša rosulja sasvim dovoljna. Allah je upoznat sa vašim postupcima, i ni jedno od njih nije Mu nepoznato.

Batin

Sadaka učvršćuje nefs u iman u pokornosti, a otklanja od njega poniženje koje je posljedica škrtosti, zaljubljenosti u imetak, njegovo zadržavanje i nedijeljenje. Iako je nefs

⁷ Junus, 32

⁸ Dž. Rumi, *Mesnevija* (prijevod Fejzulah Hadžibajrić), Sarajevo, 1996., t. I., bejt 2.756-2.760

po prirodi sklon da voli imetak, a da mu je teško izvršavati tjelesne ibadete, ipak radi ono na šta ga navikneš. Autor *Burde* veli:

*Nefs je poput djeteta, ako ga zanemariš, ono raste voleći dojenje,
A ako ga odbiješ od dojenja, ono se navikne bez njeg.*

Kad zanemariš *nefs*, on se navikne na lijenost, besposlicu, škrtost i sustezanje od dijeljenja imetka u različite forme izraza pokornosti Bogu ili svrhe koje iman zahtijeva. Međutim, kad ga obavežeš na napore tjelesnih i imovinskih ibadeta i navikneš ga da ih podnosi, on će te slušati i prečistit će se od svojih prirodnih navika. U *Mesneviji* se kaže:

*Ko daje i srebreni novčić (dirhem), neka ga daje gdje treba,
A ko je ašik, on treba da daje i dirhem i dušu.
Podaj hljeb u ime Boga, dobit ćeš hljeb od Boga,
Ko da dušu, taj će dobiti dušu.⁹*

Od hazreti Alije, r.a., prenosi se da je Pejgamber kazao: «*Sadaka kad iziđe iz ruke darovaoca, a prije nego što se spusti u ruku primaoca, izgovori pet rečenica:*

1. *Bila sam malobrojna, sad si me umnožio;*
2. *bila sam mala, a sad si me povećao;*
3. *bila sam ti neprijatelj, a sad si me učinio voljenim prijateljem;*
4. *bila sam prolazna, a sad si me učinio vječnom, i*
5. *bila sam čuvana, a sada ću ja čuvati tebe».*

Riječ *sadaka* u arapskom pismu ima četiri harfa, a svaki od njih ukazuje na neko značenje:

- a) harf **s** ukazuje na riječ **sadd** – odbijanje, spječavanje, u smislu da *sadaka* odbija od onoga ko je daje nepoželjne stvari na oba svijeta;
- b) harf **d** ukazuje na riječ **delil** – vodič, jer *sadaka* svog davaoca vodi u Džennet;
- c) harf **k** ukazuje na riječ **kurb** – približavanje, pošto *sadaka* svog davaoca

- d) približava Rabbu; i harf **h** (kao nosilac harfa **t**) ukazuje na riječ **hidajet** – *uputa*, jer *sadaka* donosi uputu od Uzvišenog Allaha.

Dvostruki su plodovi iskrenosti u traženju Hakka, samo Njega i ničega drugog, i Njegovog zadovoljstva. Jer – ko dijeli imetak i radi druga djela koja su izraz njegove pokornosti Bogu, a radi ahiretske nagrade i podizanja nivoa u džennetima, on će od toga imati samo udio u Džennetu. Međutim, onaj ko traži samo Hakka, imat će udio u blizini Rabba, u boravku u toj blizini, u gledanju onoga što oko nikad nije vidjelo, što uho nikad nije čulo i što na um nikada nije ni moglo nikom pasti, a uz to će imati i udio u blagodatima Dženneta, i to daleko veći i obimniji od onoga ko je želio samo Džennet.

Allahu naš, vodi nas do Tebe!

Predaje

U jednom hadisu stoji: «*Ko presiječe nadu onome ko u njega nadu ulaže, Allah će njemu prekinuti njegovu nadu!*»

Prenosi se da je neki alim, kad je vidio ovaj hadis, žestoko zaplakao, zbunio se, izgubio i ukočio od brige. Onda je zgrabio ovaj hadis, ustao i pošao do jednog dobrog kako bi mu on protumačio značenje tog hadisa i otkloni svoju sumnju. Kad je ušao kod onog dobrog vidio je kako on u ruci drži hljeb koji jede cuko. Onaj mu je nazvao selam, a on je selamom uzvratio. Međutim, nije ustao da ga dočeka na nogama kako je to činio ranije. Tek kad je cuko pojeo sav hljeb, on je ustao i uljudno ga dočekao. Izvinjavajući se, kazao je: «*Molim te, primi izvinjenje. Nisam odmah ustao vodeći računa o Pejgamberovim riječima: 'Ko presiječe nadu onome ko u njega ulaže nadu, Allah će njemu prekinuti njegovu nadu!' Ovaj cuko nadao se da ću mu ja dati da pojede cijeli hljeb, pa nisam ustao bojeći se da ne presiječem njegovu nadu*». Kad je to onaj čuo, ustao je zbunjen a zadivljen kerametom onog dobrog i snagom njegovog evlijaluka. Nije ga ni pitao za tumačenje hadisa.¹⁰

⁹ Dž. Rumi, *Mesnevija* (prijevod Fejzulah Hadžibajrić), Sarajevo, 1996., t. I, bejt 2.235-2.236

¹⁰ I. Hakkı, *Ruh el-Bejan*, I, 421-426.

ČETVRTA SLIKA

Zahir

2:266. Da li bi iko od vas poželio da ima vrt palmi i grožđa kroz koji rijeke teku i da u njemu ima raznolikih plodova, i da ga starost pogodi i potomstvo nejakom da ima, a da vrt potom vihor vatreni zadesi i cijeli sagori? Eto, tako vam Allah objašnjava znakove da biste razmislili.

2:267. O vjernici! Dijelite od lijepih stvari koje ste stekli i iz onoga što smo vam Mi iz zemlje izveli! Nemojte ono bezvrijedno izdvajati da biste to podijelili, a niste ni vi to voljni uzeti, osim očiju zatvorenih! Znajte da je Allah neovisan i hvale dostojan!

2:268. Šejtan vam obećava siromaštvo i naređuje vam škrtost! A Allah vam obećava oprost Svoj i dar! Allah sve obuhvata i sveznajući je!

2:269. On mudrost kome hoće podaruje! A kome je data mudrost, dato mu je dobro veliko! I samo pametni Opomenu prihvataju.

Bi li iko od vas volio imati bašču sa stablima palmi i lozama grožđa, a niže stabala rijeka teče? Bašču daje raznovrsne plodove. Njega starost sustigla koja, radi vlastite nemoći, sa sobom nosi mnogo potrebe da mu drugi pomažu. Uz starost, on ima i sitnu djecu, koja još nisu stasala do snage kad mogu sami privređivati i zarađivati. Staračka nemoć i nejaka djeca spomenuti su skupa kako bi se naglasila potreba da pomognu drugi. Onda se dogodi da onu njegovu bašču pogodi vatreni vihor, koji se pretvori u uragan, i potpuno je uništi. Takva je i sadaka onog ko se njom pokazuje drugima. Na Kijametskom danu, kad svakome bude najviše potrebno i najsitnije dobro djelo, ona će nestati, propasti. Allah, navodeći primjere, pojašnjava Svoje ajete, navodeći vas da razmislite o prolaznosti Dunjaluka i vječnosti Ahireta.

Zato, mumini, dajte zekat na svoje imetke, izdvajajući najvrednije njegove dijelove koje ste na halal način stekli i uzimajući ga iz različitih vrsta svog imetka na koji je obavezno dati zekat. Dajte zekat na ono što vam je Allah iz zemlje dao – na usjeve, plodove, rudna

bogatstva. Nemojte birati stvari lošeg kvaliteta, kako biste njih kao zekat dali, a svjesni ste da biste ih, kad bi vam se za vaš posao njima plaćalo, primali s potcjenjivanjem, prezirom i okrenute glave. Vi biste bili zadovoljni drugom vrstom svog imetka, pa kako iz onog lošeg da dajete obavezu prema Allahu? Budite svjesni da Allahu nije potreban vaš zekat i vaša sadaka. On zaslužuje stalnu zahvalu za brojne nimete koje daruje i pohvalu za sve što čini.

Sehl b. Hanif tvrdi da su ljudi izdvajali svoje najlošije plodove i njih davali kao sadaku, pa je tim povodom objavljen ajet: **Nemojte ono bezvrijedno izdvajati...**

Kad dijelite imetak šejtan vas plaši siromaštvom, trujući vas idejom da zekat umanjuje imetak, a navodi vas na neposlušnost Allahu, škrtost i uskraćivanje zekata i svega drugog za šta se nagrada dobija na Ahiretu. Ali, Allah vam, ako budete davali zekat i sadaku, obećava oprost i pokrivanje vaših grijeha na Dunjaluku i Ahiretu. On vam obećava obilnu nafaku na Dunjaluku, a veliku nagradu na Ahiretu. Allah je neizmjereno dobar i dobro poznaje svakog ko dijeli svoj imetak na Allahovom putu.

Allah znanje i poznavanje tajni Kur'ana, razumijevanje stvari, ispravnost riječi i djela, postavljanje svake stvari na njeno mjesto, daruje onome kome On hoće među Svojim robovima. Kome je takva mudrost (korisno znaje) darovana postići će dobro Dunjaluka i Ahireta. A iz smjernica Kur'ana i Objave uopće pouku uzima samo onaj čiji razum je zdrav.

Batin

El-Kušejri tvrdi da su ovi ajeti navedeni kao primjer za iskrenog i dvoličnog, za onoga ko dijeli imetak na Allahovom putu i onoga ko ga dijeli na putu zablude. One prve prati lijepo društvo i počast, a one druge samoća i propast. Onim prvim njihov trud dovede do zahvalne pozicije, a onim drugim on bude uzrok zabludi. Oni prvi prečišćavaju svoja djela, a onima drugima njihova djela propadaju kao što im propada i sam imetak, a završavaju u ružnom halu, koji se stalno povećava i postaje teži. Prvi su poput onoga ko usadi sadnicu, pa joj se korijen

učvrsti, stablo bude dobro razvijeno, a grane visoko u zraku, plod obilan. Oni drugi su poput onoga čiji je posao propao, roba pokradena, prinosi samo što nisu stali, on star, a belaji samo pristiju. Mogu li oni uopće biti u istom stanju?

Plodovi ovise o korijenu! Očisti svoja djela od licemjerja!

Prenosi se od Ebu Zerra el-Gaffarija, r.a., da je kazao kako mu je Pejgamber rekao: «Ebu Zerre, obnovi lađu, more je duboko; povećaj opskrbu, put je dalek; smanji teret, put je opasan; i iskren budi kad radiš jer Nadglednik sve vidi!»

Obnavljanje i osvježenje lađe je utvrđivanje imana i obnavljanje tevhida. More je Džehennem. Uzvišeni kaže: **A potom ćemo one bogobožne spasiti, a nevjernike ostaviti da kleče u vatri!**¹¹ Put je putovanje na Ahiret i Kijametski dan. Uzvišeni kaže: **U Danu – pedeset hiljada godina je mjera njemu!**¹² Opskrba za Džennet su djela pokornosti, a opskrba za Džehennem su ružna djela. Teret su grijesi. Smanjiti ih znači potpuno ih se odreći i s njima prekinuti. Put na Ahiret je opasan, jer zebanije zgrabe s puta one koji su pod teškim teretom, a tamo nema ko bi mogao pomoći u nošenju tereta, čak i kad je riječ o blišnjima. Uzvišeni kaže: **Pa i ako pretovareni pozove da mu se ponese, ništa mu se ponijeti neće, pa makar i rođak da je!**¹³ Nadzornik je Allah. On je dobar i prihvata samo ono što je dobro i čisto od primjesa širka i licemjerja. On kaže: **Ko se nada lijepu susretu s Gospodarom svojim, neka dobra djela čini, i neka štujući Gospodara svoga ne pridružuje Mu nikoga!**¹⁴

U hadisu stoji: *«Sa svakim od vas će njegov Gospodar razgovarati, a među njima neće biti prevodioca, niti perde koja bi Ga zaklanjala. Čovjek će pogledat desno od sebe i vidjeti samo ono što je pred sebe poslao. Pogledat će lijevo od sebe i vidjeti samo ono djela što je pred sebe poslao. Pogledat će pred sebe i vidjeti samo Vatru koja je tik pred njegovim licem. Pa – sačuvajte se Allahove kazne makar sa pola hurme».*

11 Merjem, 73

12 El-Me'aridž, 4

13 Fatir, 18

14 El-Kehf, 110

Predaja

Spominje se od Vehb b. Munebbeha da je kazao:

«Uzvišeni Allah je naredio Iblisu da ode Muhammedu, a.s., i odgovori mu na sve što ga on bude pitao. Dođe on Pejgamberu u liku nekog starca sa štapom u ruci. Dijalog je tekao ovako:

– Ko si ti?

– Iblis.

– Zašto si došao?

– Naredio mi je moj Gospodar da ti dođem i odgovorim ti, odnosno kažem ti sve što me budeš pitao.

– Koliko ti u mom ummetu imaš dušmana?

– Petnaest. Ti si među njima prvi, zatim pravedan vladar, skroman i ponizan bogataš, iskren trgovac, skrušen alim, mumin koji drugima lijepo savjetuje, mumin čije srce je samilosno, onaj koji ostane čvrsto pri svojoj tevbi, onaj što se susteže od harama, mumin koji je stalno čist pod abdestom ili gusulom, mumin koji često daje sadaku, mumin koji se lijepo ophodi s ljudima, mumin koji koristi ljudima, hafiz koji stalno uči Kur'an i onaj što noći provodi u ibadetu dok ljudi spavaju.

– A koliko imaš svojih prijatelja u mom ummetu?

– Deset: nepravedni vladar, osioni bogataš, trgovac prevarant, onaj koji pije alkohol, klevetnik, dvoličnjak, onaj koji se kamatom hrani, onaj koji jede jetimski hakk, onaj koji ne daje zekat i onaj koji gaji nadu u dug ostanak na Dunjaluku.

Summary**DO NOT LET THE LIFE OF THIS WORLD (DUN'JA)****DECEIVE YOU****Surat Al-Baqara, 261-269.****Four pictures****Sead Seljubac**

There is a danger in letting the life of this world (dun'ja) which is fleeting, deceive you. Such bond seals one's heart, it gives illusions, fears and does not allow a man/women to clearly see the value of things. Verses of surat Al-Baqara (261-269) warns of such danger and gives directions how not to fall in the trap of fleeting and shows us how to gain the eternal. Verses are given in the form of clear pictures which in a completely understandable manner present actual state of things on this world's (dun'ja) stage.

موجز**لا تعلق قلبك بالدنيا**

سورة البقرة، 261-269

أربع صور

سعاد سليوباتس

إن تعلق القلب بالدنيا الفانية أمر خطير جدا. فهذا النوع من التعلق يلقي بالغشاوة على قلب الإنسان، ويخلق أمامه الأوهام ويثير المخاوف ولا يسمح له أن يرى قيمة الأشياء بوضوح. إن الآيات (261-269) من سورة البقرة تحذر من هذا الخطر، وتقدم التوجيهات للنجاة من الوقوع في فخ ما هو زائل، والفوز بما هو خالد. إن هذه الآيات مقدمة في صيغة أربع صور واضحة تبين وبطريقة مفهومة تماما حقيقة الأمور على مسرح الدنيا.